

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi opintotukilain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan aikuisopintotuen rakenteen säilyttämistä samanlaisena korkeakouluissa ja muissa oppilaitoksissa opiskelevien kesken. Väliaikaisesti yhtenäistäminen on voi-

massa vuoden 1993 ajan opintotukilain väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994 ja olemaan voimassa vuoden 1994 loppuun.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Opintotukilain (28/72) ja korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta annetun lain (111/92) mukaan valtioneuvoston vahvistamin edellytyksin aikuisopiskelijaksi katsottavalle voidaan myöntää aikuisopintorahaa. Aikuisopintorahakoeilu alkoi vuonna 1987 ja aikuisopintotuki vakinaistettiin vuoden 1991 alusta. Ammatillisessa koulutuksessa, lukiossa ja kansanopistossa opiskelevan muu opintotuki määräytyy opintotukilain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan ja korkeakoulussa taas korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta annetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten nojalla.

Aikuisopintorahan piiriin kuuluvat vähintään kahdeksan viikon mittaiset päätoimiset opinnot. Tuen saajan tulee olla 25—54-vuotias. Aikuisopintoraha on veronalaista tuloa.

Korkeakouluopiskelijoiden aikuisopintotuki muuttui vain korkeakouluja koskevaan opintotukiudistukseen liittyen 1 päivästä heinäkuuta 1992 lukien erilaiseksi kuin muussa koulutuksessa olevien tuki. Aikuisopintorahan vähimmäismäärä nousi 1 200 markasta 1 570 markkaan kuukaudessa ja opintolainojen korkotues-

ta luovuttiin samoin kuin huoltajakorotuksesta. Vuoden 1993 alusta lukien vastaavat muutokset ovat olleet väliaikaisesti voimassa myös muiden opiskelijoiden aikuisopintotuessa.

Lainajärjestelmän osalta muutokset tulevat kuitenkin sovellettavaksi vasta 1 päivänä heinäkuuta 1993 lukien. Yhtenäistäminen on voimassa vuoden 1993 ajan 26 päivänä kesäkuuta 1992 opintotukilain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (592/92) nojalla.

Ellei opintotukilain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimassaoloa jatketa, palautuisi tilanne ensi vuoden vaihteessa ennalleen.

Eri opiskelijaryhmien yhdenvertainen kohtelu edellyttää, että tuet ovat mahdollisimman yhdenmukaisin perustein määräytyviä.

Perhepoliittisessa tuessa on omaksuttu periaate, jonka mukaan kunkin tukijärjestelmän tulee keskittyä sille ominaiseen tukitarpeeseen. Tämän mukaisesti on perusteltua, että opintotukijärjestelmän puitteissa ei makseta huoltajakorotusta vaan että tarvittava tuki ohjataan lapsilisien, päivähoitojärjestelyjen, kotihoidon tuen ja vastaavien tukien kautta.

Tarkoituksena on, että opintotukena myönnettävät etuudet olisivat tasoltaan muillakin kuin korkeakouluopiskelijoilla samat kuin kor-

keakouluopiskelijoilla ja niihin sovellettaisiin tason osalta samoja säännöksiä. Etuuksia ovat aikuisopintoraha, asumislisä ja opintolaina. Etuuksien saanti- ja määräytymisperusteiden sekä määrän ja saannin kestoajan osalta sovellettavaksi tulisi korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta annettu laki. Muilta kuin etuuk-sien tasoa ja korkotukea koskevalta osalta muissa oppilaitoksissa kuin korkeakouluissa opiskeleviin sovellettaisiin edelleen opintotuki-lakia.

Valtioneuvosto vahvistaisi muiden kuin kor-keakouluopiskelijoiden osalta tuettavat opin-not ja perusteet, joiden mukaan henkilöä voi-daan pitää aikuisopiskelijana.

2. Esityksen taloudelliset vaikutuk-set

Aikuisopintotuesta aiheutuvat menot mak-saa valtio.

Ehdotuksen mukaan huoltajakorotusta ei ryhdyttäisi uudelleen maksamaan muille kuin korkeakouluopiskelijoille. Jos aikuisopintotuen saajamääräksi arvioidaan noin 24 000, säästyisi poisjääneinä huoltajakorotuksina noin 126 mil-joonaa markkaa vuodessa. Opintolainojen kor-kotuen poisjäämisen arvioidaan puolestaan säästävän noin 24 miljoonaa markkaa vuodes-sa. Aikuisopintorahan vähimmäismäärän nos-taminen 1 200 markasta 1 570 markkaan kuu-kaudessa arvioidaan lisäävän valtion menoja

noin 17 miljoonaa markkaa vuodessa. Vuonna 1994 säästövaikutukseksi tulisi noin 133 mil-joonaa markkaa.

Lakiehdotukset ovat osa valtiontalouden säästötoimia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus on sellainen valtiopäiväjärjes-tyksen 66 §:ssä tarkoitettu laki, joka ei heiken-nä toimeentulon lakisääteistä perusturvaa. Kä-siteltäessä asiaa nyt voimassa olevaa tätä asiaa koskevan väliaikaisen lain säätämisen yhtey-dessä eduskunnan perustuslakivaliokunta aset-tui antamassaan lausunnossa (PeM 14/1992 vp.) tälle kannalle, jonka mukaisesti eduskunta menetteli lakia säätäessään.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivä-nä tammikuuta 1994.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-kunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

opintotukilain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opintotukilain väliaikaisesta muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun lain (592/92) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1993 ja on voimassa 31 päivään joulu-
kuuta 1994.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1994.

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Tytti Isohookana-Asunmaa

Laki

opintotukilain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opintotukilain väliaikaisesta muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun lain (592/92) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1993 ja on voimassa 31 päivään joulu-
kuuta 1993.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1993 ja on voimassa 31 päivään joulu-
kuuta 1994.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1994.*
